

Telegraful

Organ național-bisericesc

Gratuit
Onor. Internat de fete al Asociațiunii
Sibiu
(Str. Șaguna)

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei.
Pentru America 4 Dolari.

Ziarul apare Marția și Vinerea

Prețul inserțiunilor: un șir peti 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nerubricate se refuză —
Articole nepublicate nu se înapoiază

Datoria misionară a Bisericii

Biserica dispune de organe reprezentative, prin care își exprimă gândirea și concepțiile sale, relative la diferitele probleme de viață religioasă. Dar aceste organe mai au și datoria de a cerceta metodele și căile, prin care Biserica își îndeplinește misiunea sa.

Organul reprezentativ începe de la parohie și se înalță până la Eparhie. Aceasta este unitatea organică într-o biserică, de oarece parohiile sunt părți constitutive ale Eparhiei și într'un anume senz membrele ei.

O autonomie completă n'are nici Eparhia și mai puțin o poate avea parohia ori protopopiatul.

Așteptările noastre cu privire la vitalitatea organelor reprezentative sunt mari. Nădăjdum ca ele să întărească viața religioasă în diferite moduri, mai ales pe teren spiritual.

Apelul credinții prin Biserică a devenit temperat. Biserica pentru multă lume nu mai are puterea de inspirație. Ea și-a pierdut căldura de odinioară, fără să se răcească de tot. Se dau feluri de explicații. Unii acuză cultura modernă și criticismul de azi iconoclast, care reduce valoarea sfintei Scripturi și sgudue temelile dogmelor tradiționale. Fiecare generație caută să explice rostul vieții. Biserica are răspunsul său, dar adevărul e amestecat cu interpretări, care caută să suprimă ceea ce e tainic și înălțător, dând loc îndoelii și sfârșind cu scepticismul.

În prezent e nevoie de o nouă interpretare, ori mai bine zis de o rentoarcere la adevărul genuin, curățit de sgura nepăsării și a inerției, dacă e să găsim inspirație în Biserică.

Odată lămurit acest adevăr, Biserica prin felul ei de organizare are să-l susție și să-l expună efectiv. Căci nu e admisibil ca ceea ce Religia oferă spre salvarea credinciosului, Biserica să nu fie în stare a realiza din pricină că-i lipsește întocmirea corespunzătoare nevoii sufletești a credincioșilor. Refacerea vieții bisericești este necesară. Căci nu e menită să fie o conclavă a câtorva suflete cucernice, refugiu celor striviți de loviturile sorții ori ambulanța morală a unor naufragiați de pe câmpul de luptă al vieții.

În prezent misiunea Bisericii se re-strânge la străduința de a organiza slujbe religioase, a administra sfintele taine și a îndemna pe credincioși să ducă o viață mai bună. Ea nu-și revindică dreptul de

a controla viața lor. Când Biserica însă își afirmă dreptul și privilegiul de a mântui sufletele, impunându-le credincioșilor concepțiile etice ale sf. Evanghelii pentru întreaga viață omenească, sfera ei de influență e infinit mai largă și mai complexă.

Biserica are trebuință de un nou spirit, al misionarismului. E privilegiul tuturor membrilor Bisericii de a fi înzestrați cu acest spirit. El este inerent loialității noastre față de Mântuitorul Hristos, care ne-a descoperit voea sa. Nu cunosc ceva mai admirabil decât faptul că omul sau femeia cea mai smerită sunt chemați să-și dea contribuția la opera divină.

Și această contribuție, manifestată prin rugăciune, prin slujbă și prin devotament nu formează monopolul special nici al Clerului nici al unor persoane cucernice, ci e dreptul din naștere al tuturor credincioșilor. De sine înțeles, că misionarismul e esența preoției în biserică și explică rostul ei în lume.

Conștiința responsabilității personale e începutul spiritului misionar al Bisericii.

Tr. Scorobet, asesor cons.

Biserica evanghelică din Prusia împotriva concordatului. În ședința din 12 Mai a sinodului general ținut în Berlin, s'a luat o hotărâre în privința concordatului în care se spune: «Există îngrijorări serioase, că afară de terenul organizării externe și a relațiilor financiare, pe care se află statul prusian și curia, începând dela învoielile din anul 1821, au să se facă obiect de regulament și într'alte domenii, d. e. și pe terenul învățământului școlar, între stat și biserică romano-catolică. Sinodul general ar vedea în aceasta o înăsprire esențială în primejdiile din problema concordatului și se teme de păgubire grea a bisericii evanghelice, a comunității poporului nostru și a statului, *îndeosebi este îngrijorat de o turburare fatală a păcii confesionale. Împotriva unei astfel de regulări a problemei concordatului, sinodul general trebuie să protesteze cu toată hotărârea.*»

Se vede că nici în alte țări nu au trecut bunătațile concordatului, care pe căi piezișe cantă acum să se strecore și să-și facă culcuș cald în mult răbdura noastră țară.

Vor înțelege politicianii noștri hotărârea luată la Berlin?

Biserica ortodoxă polonă. O delegație oficială a Poloniei a vizitat, în timpul din urmă, capitalele Constantinopolul, Atena, Belgradul și Sofia, spre a trata cu bisericile ortodoxe chestiunea privitoare la recunoașterea autocefaliei bisericii ortodoxe polone. România a recunoscut, cum se știe, mai de mult această autocefalie a bisericii celor trei milioane de ortodocși din Polonia cari s'au declarat neatârnată de biserica rusească.

În preajma adunărilor eparhiale

Conform dispozițiilor legii pentru organizarea bisericii ortodoxe române, la Dumineca Samarinenicii se vor ținea adunările eparhiale anuale, în care reprezentanții clerului și poporului se vor întruni în centrele eparhiilor, pentru a desbăte chestiuni de importanță, reclamate de bunul mers al afacerilor bisericești, culturale și economice, de pe întreg teritoriul României întregite.

În era regimului trecut noi, românii ortodocși de pe teritoriile Ardealului, Bănatului și Crișanei, crescuți în spiritul șagunian al «Statutului organic», așteptam cu nerăbdare convocarea și ținerea fostelor sinoade arhidiecezane și diecezane, ear din trei în trei ani, întrunirea strălucitelor congrese naționale-bisericești, din care avea să răsără tot efortul de rezistență a bisericii noastre față de tentativele de cutoptire ale fostelor ocârmuiri.

Atunci ne apăram biserica și școala, ca singurele fortărețe ce ne garantau păstrarea naționalității, ca pregătire pentru epoca de prefacere prin care a trecut neamul românesc până la realizarea idealului național.

Elementul mirean, spre cinstea și mândria lui, s'a știut însufleți, în cadrele organizației bisericești, pentru luptele ce le reclamă poziția de defenzivă a bisericii în era trecută, — ear clerul nostru, dela arhieru până la ultimul preot, a avut satisfacția, că în toiul luptelor de apărare focul dragostei de lege și neam a încălzit deopotrivă pe clerici și mireni, pentruca naia bisericii, cu toată comoara de binefaceri ce a revărsat-o asupra românilor ardeleni, să scape neînfrântă la limanul doririlor sale.

Cu totul altele sânt acum prevederile bisericii față de activitatea ce va trebui să o desfășure potrivit înaltelor interese de care e legată soarta viitoare a poporului român. Viața de după război ne prezintă spre deslegare probleme nouă, complicate, cu care va trebui să ne familiarizăm deopotrivă, preoți și mireni, aducând într'o legătură armonică interesele bisericii cu ale statului.

Sectarismul, cu variatele lui manifestări, e atac direct la existența bisericii și a unității de stat.

Clerul bisericii, în luptă cu sectanții, își va desfășura întreagă forța puterilor spirituale de care dispune, dar, pentru a para loviturile ce se dau pe față și ascuns, avem trebuință de ajutorul elementului mi-

rean. Propaganda sectară se întetește prin subvențiile de peste ocean ale unor făuritori de religii care nu au nici o legătură spirituală cu concepțiile evangheliei lui Isus.

Se înmulțesc tipografiile, se tipăresc manifeste, cărți și broșuri, care se împart acum gratuit și intelectualilor, și, pentru a duce în rătăcire sufletele slabe nepregătite, anumite texte biblice se aduc în legătură cu descoperirile mai nouă ale științei, ca prin astfel de combinațiuni fariseice să câștige scutul funcționarului de stat pentru scopurile propagandei lor.

Altă problemă ce trebuie ținută la suprafață e refacerea morală a societății și creșterea tinerimii pe bază religioasă morală. Valul imoralității ia proporții uriașe în centrele culturale și ca un șarpe cu mii de capete înveninează sufletul tineretului, viitorul nostru de mâine.

Teatrele de varietăți, scrierile imorale ce se desfac pe față au mai mare trecere în rândurile tinerimii de cât literatura bună. Și Molohul ateu și senzual își ridică altar de închinare în sufletul ei. Științele false, caricaturi ale adevăratei științe, neagă existența lui Dumnezeu, susținând că omul e un animal inteligent creat din materia anorganică prin generațiune spontană, fără suflet, stăpân al conștiinței sale și neatârnat de legi morale.

Ce muncă creatoare va putea desfășura un înalt slujbaș de stat, judecătorul, profesorul ori gazetarul, sub influința acestor principii care îl pun în luptă cu cele mai elementare criterii de disciplină morală?

Crescută în acest spirit pervers, ce rol social va putea desvolta femeia ca soție, ca mamă a generațiilor ce vor urma, când ea se hrănește mai mult cu subiectele de crime și desfrâu ale filmelor, decât cu cetirea Bibliei?

Căsătoria, între aceste tipuri de oameni, e contract pe un termen oarecare și se poate desface oricând. De aici ruina vieții familiare, cu consecințele ei, divorțurile și concubinatele, care ne prezintă icoane triste din viața socială, zdruncinată de concepții false.

Unealtă oarbă a credințelor false din veacul al XX-lea este și presa «democratică», ce poartă război contra spiritului creștin al societății românești, mobilizându-și întreaga influință pentru robirea caracterelor și conștiințelor. Deputatul nostru mirean va face un apostolat din combaterea în cercul cunoscuților săi a acestei prese omorătoare de suflete, care întunecă evanghelia lui Hristos în păturile sociale ale intelectualității române.

Ne trebuie o reformă a vieții religioase creștine în sinul păturei culte a elementului mirean, cu pronunțate manifestări sufletești de ordin moral, care să se resfrângă cu îmbelșugare asupra familiei dela orașe, asupra tineretului, a clasei de mijloc și de jos a societății.

Cercetarea bisericii și răspândirea Bibliei să fie problemă de căpetenie în programul de muncă al deputatului mirean din adunările noastre eparhiale. Familia lui să fie cea dintâi care să se adape din acest izvor de apă vie, dând exemplu de viață trăită prin prizma învățăturilor evanghelice ale creștinismului.

Câtă mulțumire sufletească nu a simțit clerul unui tract, întrunit într'un centru provincial, în conferința de primăvară, primind sub taina mărturisirii elevii

liceului cu întreg corpul profesoral în frunte cu directorul! Un act de o frumoasă manifestare a sentimentului religios care strânge într'o legătură spirituală clerul cu acești pioneri ai culturii crescuți sub aripa ocrotitoare a bisericii.

Astfel înțelegem să fie deputatul mirean al adunării eparhiale, profesorul, slujbașul de stat și oricare intelectual român.

Interes mai pronunțat față de complicatele probleme ale bisericii, ne-ar încheia într'un bloc unitar, preoți și mireni, ca luptând umăr la umăr, ca o armată întărită, să putem lărgi frontul de luptă contra tuturor dușmanilor interni și externi certați cu trecutul măreț al bisericii creștine și al bunelor rânduieli din stat.

Adunările eparhiale, pe lângă rezolvirea chestiunilor de ordin administrativ, cultural și economic, ale organizmului nostru bisericesc, sânt tot odată prilejuri binevenite, ca elementul mirean al deputaților noștri, în atingerile lor cu aleșii clerului, să poată studia în toată complexitatea lor problemele cele mai vitale care preocupă cercurile bisericești pentru refacerea moralității publice în viața socială românească, pe bază cerută de interesul conservării noastre de neam creștin, dornic de progres. Căci, ori în ce parte ne-am îndrepta ochii, mântuirea nu vom afla-o, decât între păreții bisericii și sub scutul său.

E ceasul al 11-lea. Hristos bate la ușă. Să-i deschidem pentru a-i primi harul divin, tăria credinței, peatră din capul unghiului, pe care zidind să ridicăm fundament trainic pentru viața viitoare a generațiilor ce vor urma, ca să binemerităm de recunoștința posterității.

Adunării noastre eparhiale din acest an îi dorim spor la muncă și o desăvârșită izbândă în lucrările sale.

Pr. Iuliu Moldovan.

Pe marginea concordatului

Proteste energice și unanime care s'au ridicat din sufletul întregului cler și popor ortodox decâteori problema concordatului a fost pusă la ordinea zilei, au stârnit în unii oameni bănuiala, că aceste proteste n'ar izvorî decât dintr'o nemărturisită frică de ofensiva ce-o va lua catolicismul blindat în privilegiile ce i se vor acorda prin concordat. Catolicismul e militant, iar biserica ortodoxă e «leneșă și funcționarească» — spun apologeții concordatului. De aceea e natural ca biserica ortodoxă să se teamă de acțiunea catolicismului, să se dorească la adăpostul statului și să protesteze împotriva concordatului...

Nu discutăm de astădată întrucâttributele cu cari unii oameni se încumetă să fortifice biserica ortodoxă din România constituie o insultă; nu discutăm nici măcar activismul eroic al celorlalte biserici — inclusiv cea unită — din cuprinsul țării. Aceasta o vom face la timpul său, ca să se edifice și bărfitorii.

Deastădată am dori să arătăm doar atât, că bănuiala celorce cred că ortodoxia se teme de catolicizarea românilor este absolut gratuită; ea nu merită nici măcar o discuție mai largă, întrucât istoria neamului nostru înlătură din capul locului această bănuială.

Neamul românesc s'a zămislit în credința ortodoxă. Biserica dreptmăritoare i-a fost mama care i-a povățuit pașii de-alun-

gul veacurilor. Ortodoxia i-a miresmuit cultura, i-a format sufletul. Un suflet tare, un suflet masiv, care nu se îndoaie la orice bătaie de vânt, ci stă falnic înfruntând cu eroism furtunile vremii...

Slavă Domnului, furtuni s'au abătut tot destule asupra neamului nostru. Toate au trecut peste noi, fără să ne măture. Nu ne-a cruțat nici catolicismul agresiv. În atâtea rânduri și-a pus în mișcare «berbecii», ca să ne surpe zidurile solidarității noastre duhovnicești. În veacul al XIV-lea ținta atacurilor infructuoase a fost Moldova și Țara Românească; în veacurile următoare îndeosebi Ardealul. Pretutindeni catolicismul venea cu steag unguresc, în numele regelui «apostolic». Și pretutindeni a întâmpinat aceeași rezistență eroică a ortodoxiei românești. «A fost un noroc deosebit pentru țările române că alipirea poporului la biserica ortodoxă a reușit să pună zăgaz puternic atât în calea prozelitismului catolic, cât și în calea expansiunii ungurești, ceea ce face pe un istoric ungur să mărturisească cu resemnare, că religia ortodoxă a împedat consolidarea puterii ungurești în principatele române, ca și în țările din sudul Dunării».¹

Este adevărat că pela 1700 o parte a românilor ardeleni «s'a unit» cu Roma papistăse. Această unire însă n'a făcut-o poporul, ci câțiva preoți ispiți de privilegiile ce li se făgăduiau din partea stăpânitorilor catolici. Și și-asta cu cât chin sufletească, cu câtă gelozie pentru credința strămoșească! «Și așa ne unim acești ce scri mai sus — zice epilogul actului de unire — cum toată legea noastră... să stea pe loc!»

Și a stat. Căci în sufletul poporului trecut, formal, la unație, nu s'a schimbat nici o iotă din vechea credință și din strămoșeștile datini de viață bisericească.

Unirea cu Roma a fost un act emnamente politic, nu religios. Zămislită din siluirea conștiinței, ea n'are rădăcini în sufletul românesc; ea nu e ancorată decât în nisipul privilegiilor cu care Habsburgii au fost în stare să momească sufletul unui vlădică-iobag. Cât despre poporul românesc — el a rămas în acea strălucită solidaritate religioasă ortodoxă care i-a fost scut și pavază mântuitoare în toate vremile furtunoase. «Poporul românesc, în întregimea lui, a refuzat categoric și sistematic toate încercările de a se atinge de ortodoxia credințelor lui, credință care se identificase cu sufletul său românesc». Constatarea o făcea I. P. S. Părinte Mitropolit Nicolae, cu prilejul discuției generale asupra Constituției, în ședința din 12 Martie 1923 a senatului român. Și constituie o strălucită lecție a istoriei. Acea, constatare o face și dl Nae Ionescu în «Cuvântul» din 10 Ianuarie 1927, judecând un fapt istoric mai recent, pe cât de neînsemnat pe-atât de caracteristic: lamentabila înfățișare duhovnicească și tehnică a unei lucrări editate de seminarul franciscan din Hălăucești cu prilejul celui de al șaptelea centenar al nașterii «Sărăcuțului» de Assisi. Concluzia la care ajunge dl Nae Ionescu din răsfoirea numitei lucrări franciscane, este aceasta: «catolicismul transplantat în rasa noastră se închircește». Dl Nae Ionescu are perfectă dreptate. Și dacă aceasta este formula care sintetizează istoria catolicismului «românesc» — bănuiala că protestele împotriva concordatului ar izvorî din teama că sântem

¹ Dr. I. Lupaș: *Concordatul*, în ziarul «Patria» din Cluj, Nr. 45 din 1921.

amenințați de catolicizare, este de-adreptul absurdă. Cu sau fără concordat, neamul românesc va rămâne și va deveni tot mai ortodox. Unificarea lui sufletească se va desăvârși în sensul pe care-l indică istoria vieții lui religioase, care e și istoria vieții lui naționale.

Dar concordatul este un element disolvant pentru viața statului și neamului nostru, — de aceea suntem contra încheierii lui.

N. C.

Sfântul Sinod

La ordinea zilei, în ședința a doua din 12 I. c., a fost chestiunea sectelor.

Mai mulți membri ai Sf. Sinod au luat cuvântul în această chestiune și au arătat că indivizi, plătiți de străini, fac aprigă propagandă în favoarea diferitelor secte. Sânt agenți cari cheltuesc fonduri însemnate, trimise din străinătate, pentru ademenirea populației creștine. Aceștia amesc mintea oamenilor, în special a celor neștiutori, ademenindu-i să-și părăsească credința strămoșească, spre a se face adventiști, baptiști etc. Indrăzneala acestor agenți merge adesea foarte departe.

Înălții prelați au arătat răul ce se aduce țării prin asemenea propagande și s'au ocupat de măsurile ce ar trebui luate pentru a feri poporul de a cădea în rătăcire.

În ședința a treia s'a continuat discuția asupra combaterii sectelor religioase.

S'au precizat unele măsuri de combatere, ținându-se seamă de împrejurările și regiunile unde sânt răspândite sectele.

S'au adoptat, în privința aceasta, concluzii din raportul P. S. Sale episcopului Grigorie al Aradului.

În ședința ultimă s'a luat în discuție proiectul de lege pentru reorganizarea învățământului teologic, întocmit de comisia Sf. Sinod.

Au luat cuvântul II. PP. SS. Patriarhul Miron, mitropolitii Nicolae și Nectarie, P. S. episcop Grigorie al Aradului și P. C. arhimandrit Simeleia.

S'a hotărât să nu se desființeze academiile teologice dela Arad și Caransebeș.

Discuțiile asupra acestui proiect vor continua după întoarcerea I. P. S. Patriarhului din călătoria care-o face la Ierusalim.

Sesiunea a fost prorogată pentru Iunie.

Predicatorii adventiști

(=) În vreme ce în valea Târnavei-mici, la Diciosânmărtin, funcționează un «institut biblic» pentru sporirea numărului de predicatori (!) adventiști, alți frați de ai lor, agenți străini, vrăjmași ai credinței noastre ortodoxe și ai instituțiilor statului, pornesc, în Statele unite ale Americii de nord, o nouă războire de pogrăbire în contra României, firește «sălbatică și barbară»...

Un domn Mullius, cu asociații săi, scrie în gazete americane lucrurile cele mai prăpăstioase, care se vor termina, mai mult decât sigur, cu refrenul stereotip: «*Apelăm la Liga Națiunilor!*»

De unde vine «nobila» indignare, a neobosiților predicatori împotriva țării românești? Cine silește pe dl cutare și compania sa de iluștri necunoscuți să colaboreze mereu la subminarea temeliiilor de stat și la sfășierea unității naționale, înfăptuite și prin concursul și jertfele de sânge ale Americii?

Baptiștii din România, — zic soții lor în lumea nouă, — sânt despoiați de libertatea religioasă, de oarece predicatorii lor sânt împedecați de autoritățile civile să facă propagandă în întreg întinsul țării, ori unde ar vrea să-și câștige noi aderenți în masele românești (mult răbdătoare și încă prea puțin știutoare) — de care se apropie șiretenia predicatorului cu vorbe dulci:

împotriva purtării armelor,

împotriva depunerii jurămintelor,

împotriva preoților... (cari îndrăznesc a încurcă prea rău ițele propagandei «fraților» demascându-i).

Libertatea religioasă, din momentul în care se îndreaptă în contra intereselor de viață ale neamului, încetează d'a fi libertate religioasă, — este o acțiune vinovată de răsturnare, și se numește *desfrâu*, care stă departe d'a fi creștinesc. Este ca și când ar zice: desființați bisericile voastre ortodoxe, și zidiți, în locul lor, templele noastre păgânești!

Eată, prin urmare, că acest fel de baptism în *religiune* este aidoma la chip cu bolșevismul în *politică*. Nici o deosebire fundamentală între pocăitul nostru dela *Diciosânmărtin* (pccit nume!), și între bolșevicul lui Braunstein dela Moscova și

Leningrad. Și unul, și altul pleacă dela același izvor, al comunismului, și răspândesc vrajbă, dușmănie și — prostie, între plugari și meseriași... până la un timp. Căci reacția poate întârzia, dar nu poate lipsi.

Zadarnic a năpădit bolșevismul, prin aventurierii săi plătiți, în țările din apusul și din centrul Europei: pretutindeni a fost înăbușită mișcarea internaționalistă: Italia, Franța, Bulgaria, Ungaria, toate preferă astăzi ideea națională; — dacă tovarășii ajunseseră, în acele țări, la oarecare trecere și putere, s'au luat întinse măsuri de apărare socială, și în curând au fost reduși la tăcere și neputință, din care nu s'au mai putut înciripă prin nici un mijloc.

Adevărat, rămâne încă o putere: *Rusia...*

Dar, unde trăește păgânul, pe care să-l încante, sau care să pizmuească starea actuală în care tânjește cea mai nenorocită țară, stăpânită de teroarea unor smintiți și corupți, aproape toți semiti? Lumea, deși mai domol, dar fierbe și acolo, și ne dă să înțelegem că viitorul nu este al teroriștilor nici în patria misticismului, și că bolșevismul distrugător n'are să înlocuească forma de stăpânire corespunzătoare vremii și nevoilor țării rușilor pe cale de-a se desmeteci și a răsplăti.

Tot asemenea sectarismul, în frământările sale, n'are să iasă biruitor asupra unei credințe cu trecut lung și vijelios dar și glorios, în care s'au găsit totdeauna elemente bune, bărbați însuflețiți, morali și patrioți, apărători sinceri ai învățăturilor evanghelice.

Corpul preoțesc, mai are și astăzi, — ba mai ales astăzi, — astfel de puteri superioare, care să facă față încercărilor de slăbire și destrămare a ortodoxiei.

Munca lor de apărare a bisericii, împotriva predicatorilor sectanți, nu va fi zădărnicită prin nici un fel de hotărâri pripite sau de alt soi...

Ceice declară că au luat asupra lor sarcina regenerării morale a poporului prin mijlocirea bisericii, au datoriat să vie în ajutorul slujitorilor ei, stărpind răul și încurajând lucrarea apostolică de intensificare a credinței ortodoxe.

Citiți și răspândiți ziarul

Telegraful Român

FOIȘOARA

Pilde și asemănări

Din W. Spurgeon, culese de M. Neagu, pr. Sfîmnic.

1. *Prețul credinței*. Un grădinar vestit se hotărâ să-și planteze grădina cu merii cei mai buni din lume. La timpul recoltei, chemă vecinul, să prețuiască bunătatea fără seamăn a grădinii.

Cu toată lauda adusă, vecinul nu sosit să-i guste merele. La nouă insistență, vecinul răspunse:

— Mărturisesc sincer că, trecând pe lângă grădină, am văzut în drum câteva mere. Frumusețea lor m'a ademenit și-am gustat unul; dar spun drept, în viața mea n'am gustat măr mai acru...

— E prea puțin ce ai făcut, răspunse grădinarul; — eu, pentru aceste mere, am cutreerat lumea. După multă chibzuință, am plantat pomii la margine, — ca partea internă a grădinii să fie scutită de furtul celor cu minte de

copii. Vino, vecine, întră mai adânc în grădină și vezi că, cu cât vei intra mai spre centrul ei, cu atât mai mult vei admira unica ei frumusețe și bunătate.

Abea intrat în grădină, omul a strigat din adâncul inimii:

— Văd acum, văd cu ochii mei — adevărul...

Ce vreau să vă spun cu povestirea aceasta? E vorbă de credință. Înfațișarea din afară a credinței își are opreliștea și pedepsele, ca fățarnicii să rămână departe de ea. Ceice numai se apropie de grădina credinței și nu intră într'însa, gustă numai roadele puțin gustoase. Dacă tu însă, întru dragostea bucuriei tale, te apropii cu stăruință de Isus Hristos, și dacă cu toată râvna inimii tale spre acest scop năzuiești, — descoperi în credință cu totul alte lucruri: te vei bucura cu bucuria nespusă a Domnului.

2. *Necunoștința păgână și cunoștința creștină*. Socrate, osândit la moarte, se adresează prietenilor îndurerați:

Eată, eu mă duc spre moarte și voi rămâneți vieți; ce este mai bine, numai zeii știu.

Sf. apostol Pavel vorbește în cunoștința de cauză când zice: Noi știm că de se va strica casa noastră cea pământească a cortului acestuia, zidire dela Dumnezeu avem, casă nefăcută de mână, veșnică în ceriuri, (II. Cor. 5, 1).

3. *Lumina rațiunii e insuficientă*. Imi aduc aminte de o întâmplare din viața lui Hume, care afirma că omului pentru fericire îi e de ajuns *lumina rațiunii*.

Intr'una din sări filosoful se afla în casa unui predicator creștin. În decursul lungilor discuții, acesta susținu cu tărie că, lumina naturii și a rațiunii este singura de folos și de ajuns. La plecare preotul imbia lui Hume o luminare până coboară treptele.

— N'am trebuință, răspunse Hume, — căci lumina naturii, luna, a răsărit, și aceasta-mi luminează calea de ajuns.

În acel moment luna se ascunse în nor și mândrul raționalist se prăbuși pe trepte la vale.

Predicatorul, auzind zgomotul se întoarse îndată și cu blândețe spuse omului învățat:

— Mai bine făceai Hume, dacă luai *lumina de sus* cu tine.

„Unirea“ pervertind adevărul

În Nr. 19 din 7 Mai a. c. «Unirea» are un lamentabil articol: *Ancheta dela Cib*, și subtitlu: «Un model de gazetărie greco-orientală», în care se oglindește mentalitatea stranie a redactorilor urbei târnăvene.

Dupăce arată aventurile Sabinilor Buglea și Olea, mai strașnice decât în epopeea satirică a lui Cervantes, citează decizia ministerială, care sună textual: «Nr. 60895/1924. Domnule Prefect, Potrivit deciziei *Consiliului de Miniștri*, urmând ca dreptul de proprietate asupra bisericilor din Cib și Poiana să fie lămurit din partea justiției, Vă rugăm ca până când se vor pronunța organele judecătorești competente, să b-nevoiți a lua măsurile necesare ca bisericile amintite să rămână în posesiunea greco-catolicilor.

Ministru: (ss) **Lapedatu m. p.** Director general: (ss) **Z. Păclișan m. p.**

O publicăm aici decizia genuină a Ministerului de culte:

Nr. 1314 21 I. 1925.

«Avem onoare a Vă aduce la cunoștință că hotărârea Consiliului de Miniștri în chestiunea de proprietate a bisericilor și averilor trecute de la uniți la ortodoci sau de la ortodoci la uniți, este ca bisericile în litigiu de ambele confesiuni să rămână până ce justiția s'ar pronunța, acelei confesiuni, căreia ele au aparținut înainte de trecerea credincioșilor într-o parte sau alta, decizie care, firește se poate aplica numai acolo unde există biserică de ambele confesiuni.

Pentru cazurile unde n'ar exista biserici de ambele confesiuni, Ministerul se va pronunța din caz în caz.

Ministru: (ss) **V. G. Ispir m. p.** Director general: (ss) **St. Brădișteanu m. p.**

Cetitorul să compare ambele texte și să scoată concluzia. Nu putem concepe ca On. Minister al Cultelor să redacteze decizia Consiliului de Miniștri într'un chip pentru uniți și în alt chip pentru ortodoci. Ci mai curând trebuie să concludem că Redactorii Unirii, crescuți în școală papistașă unde se falsifica textele după clasică dovadă a Pseudo-isidorianelor, au schimonosit decizia *Consiliului de Miniștri*, în favoarea Uniților.

În chestia patrimoniului, Înalta Curte de cassatie și justiție din București prin decizia cu Nr. 2110 din 16 Sept. 1925, într'un caz analog cu cele din Poeana și Cheea Cibului a hotărât: «*că însă întreaga comunitate a credincioșilor acestei religiiu trezând la religieuna ortodoxă, ipso facto biserica (edificiul) și bunurile afectate ei — au trecut în administrațiunea reprezentantului religiei ortodoxe, adică a bisericii ortodoxe.*

Redactorii Unirii pare că au pierdut noțiunea timpului și cred că suntem în vremea Episcopului Vasile Moga, care a tot silit să iscălească umilitatea condiție la ocuparea scaunului, care sună astfel: P. 7 «Dacă ortodocșii vor trece la unire, și porțiunea canonică a pre-

otului ort. va trece la preotul unit; dacă din contră, toți locuitorii uniți s'ar întoarce la biserică ortodoxă și ar rămâne preotul unit singur, porțiunea canonică rămâne la preotul unit; de asemenea dacă într'o comună ortodoxă sau majoritatea sau minoritatea poporului ar trece la unire, biserica trece la uniți».

Iar în alt punct: «Pământurile date preoților uniți ca dotație parohială din partea comunității sau a domniilor privilegiați — stângându-se biserica unită — să nu treacă la biserică ortodoxă, ci să se întoarcă de unde s'au dat. Preoții ort. nu se scutesc de darea de pământ ca preoții celorlalte religii.

Și altă condiție: Episcopul Vasile Moga poate pune preoți în comunele mai mici numai cu concesiunea guvernului.

Și Redactorii Unirii se mai mândresc în restul articolului cu sentimentele lor naționale.

Dar pentru ca să-și calmeze focul, le revoc în minte norma atitudinii naționale din însăși diploma de botez a Uiației, dată de împăratul Leopold la 19 Martie 1701. Fiindcă monsegnorii clarissimi sunt tari în latinie, iată textul: «Art. 6 tus: Porro pro avertenda suspicione nullam cum Principe Valachiae vel vero Patriarcha ullo, aut Aatholicis habere praesumat correspondiam sic ferente tamen necessitate in particularibus suis, et non Nationis aut Religionis negotiis, Literis prius Theologo exhibitis scribere possit. Adeacă: Pentru înlăturarea ori cărei bănueli, Episcopul (unit) să nu întreție nicio corespondență cu Principele României sau cu vr'un Patriarh de ai acatolicilor, numai în chestii extrem de importante particulare, iar nu naționale și religioase i-se iartă aceasta pe lângă prealabila încunoștințare și încuviințare a Theologului».

Aceasta renunțare și uitare de sine a culminat cu prilejul încoronării M. S. Regelui Ferdinand I, când Prelații uniți — deși în Palatul mitropolitan din Blaj au decis să participe la actul încoronării — dând față cu Nunțul Papal la Catedrala din Alba-Iulia și făcându-le cu degetul — au ieșit din mulțime, îndreptându-se spre catedrala catolică ungurească de alături.

O tempora, o mores!

Dela Societatea „Mormintele Eroilor“

— Rolul și activitatea sa —

Directorul acestei societăți, dl *general I. Manolescu*, ne trimite spre publicare rândurile ce urmează mai jos:

În urma războiului pentru întregirea neamului rămăneau răspândite pe tot cuprinsul țării peste 400.000 morminte de eroi.

Pentru aducerea la îndeplinire a înaltelor îndatoriri obștești față de glorioasele rămășițe pământești ale scumpulor noștri căzuți în război, în Septemvrie 1919, s'a fondat, sub Înalta ocrotire a M. S. Regina Maria, Soc. «Mormintele Eroilor».

Atribuțiunile societății sânt:

1. Cercetarea și descoperirea mormintelor de eroi, fără deosebire de confesiune sau origine etnică;

2. Îngrijirea mormintelor și întreținerea acestora;

3. Comemorarea eroilor prin: sărbătorirea «Zilei Eroilor», monumente, plăci comemorative, troițe, publicațiuni etc.;

4. Execută, la cererea familiilor, exhumări de oseminte de eroi și transporturi la vatra părintească.

Pentru buna îngrijire a mormintelor de eroi — române și străine — societatea a adoptat principiul centralizării osemintelor în cimitire de onoare, organizate pe județe sau regiuni.

Până în prezent s'au organizat și întreținut peste 80 cimitire de onoare în care sânt centralizate circa 200.000 morminte de eroi. Societatea continuă cu organizările de cimitire și centralizări, făcând apel călduros către toți bunii români, pentru a-i da un sprijin cât mai larg, spre desăvârșirea acestei pioase opere naționale.

Ziua consacrată pentru sărbătorirea și comemorarea eroilor este «Înălțarea Domnului», care anul acesta cade Joi, la 2 Iunie 1927.

Pentru această zi, Societatea «Mormintele Eroilor» va organiza solemnități în întreaga țară, potrivit unui program aprobat de consiliul de miniștri.

În vederea măririi fondurilor sale, Societatea «Mormintele Eroilor» a organizat cu această ocazie distribuția unor frumoase plachete comemorative a eroismului românesc.

Congresul dela Chișinău

— Femeile ortodoxe române la muncă —

Al 15 lea congres, al Societății ortodoxe naționale a femeilor române, s'a ținut în sala eparhială din Chișinău Basarabiei, în zilele de 14 și 15 Mai 1927. Congresiste și congresiști, în număr de peste 300 și numeros public, participă la ședințe și la serbările congresului.

A. Sa Regală Principesa-Mamă, *Elena*, este întâmpinată pretutindeni cu sentimente de cel mai adânc devotament.

Deschiderea congresului o face I. P. S. Sa arhiepiscopul *Gurle*, care salutând auditorul rostește cuvinte omagiale la adresa A. Sale Regale și a întregii Familii domnitoare. Înaltul prelat își exprimă speranța că Societatea ortodoxă națională a femeilor, care și până acum a realizat remarcabilă propășire, își va întinde lucrarea tot mai mult și va întrebuița metode misionare în combaterea sectelor religioase care amenință pacea satelor.

Primarul Chișinăului, dl *Teodorescu*, descrie luptele sufletești din trecut ale poporului românesc, și arată că biruința de azi se datorește în deosebi religiei noastre ortodoxe, patriotismului conducătorilor și vitejei ostirii neamului. Urează succes Societății ortodoxe a femeilor în consolidarea sentimentelor naționale și creștine prin o activitate cât mai bogată în bune roduri.

Dna *Alexandrina Cantacuzino* expune în amănunte lucrările institutelor societății și programul pentru viitor. Dna Cantacuzino, vorbind despre chestiunea *concordatului*, arată că pasul de-a

Deși primim lumina firii cu toată dragostea, este totuși mai bine, dacă primim «lumină de sus» cât de puțin, măcar ca pe un bun sfătuitor. Două lumini sânt mai bune decât una.

4. *Rățiune și credință.* Un vechi scriitor aseamănă rațiunea și credința cu doi călători. Credința este un voinic puternic, care fără oboseală face zilnic 8—10 mile; ear rațiunea este un copilăș care cu mari eforturi face o jumătate de milă.

Într'o zi, zice rațiunea către credință:

— Iubito, vino să mergem împreună pe drumul lung al vieții.

— Nu vei putea ține pas cu mine, răspunde credința.

Se făcu încercarea. Nici nu pleacă bine, și se constată că nu pot merge împreună. Ajungând la un râu, zice rațiunea:

— Eu nu pot trece nici de cum, căci valurile mă răpesc cu sine...

Credința însă trecu nepăsătoare.

În fața unui deal înalt, rațiunea se jăluie cu aceeaș durere. Credința, ca să nu lase rațiunea

rătăcind în lumea mare, se văzu silită să ducă și povara ei, zi de zi...

Pentru credință, ce povară grozavă poate fi rațiunea! — Încheie cu dreptate bătrânul scriitor.

5. *Mângăerea filosofiei în fața morții.* Pe o zăpadă mare ca de-o jumătate de urmă, un om fără suflet scoase la pășune șase azini. Fapta aceasta a trezit în mine o compătimire de nedescris: — Un oarecine a folosit bietele dobitoace, la câștigul său bănesc, mai bine de o jumătate de zi, — și drept răsplată oferă animalelor: pășunea fără hrană... Aceasta nu-i altceva, decât trista icoană a diavolului, care-și exploatează robii atâta timp cât sânt folosibili, ca nimic să nu le răplătească din cele promise.

Nu știu de ce, îmi aduc aminte de durerea mamei lui Hume, care de pe patul morții a scris fiului său: Fiule, trimite-mi ceva din mângăerile filosofiei tale, așa cum mi-ai promis.

Sărmanul Hume, nimic n'a putut trimite, căci învățătura sa era, ca și pășunatul la care au fost scoși azinii de mai sus: lipsit de hrană, acoperit de înghețul iernii...

Muntele de diamant

Unul dintre munții cei mai neobișnuiți ai lumii este Congo-San sau Muntele de diamant, situat pe litoralul de răsărit al peninsulei Coreea.

Strălucitorul luciu al acestui munte, cu mai multe piscuri, întrece toate închipuirile bazmelor. Munții de diamant alcătuiesc o mică grupă de conuri de basalt, care sclipesc în culoare roșie. Se vede un lanț de ace uriașe într'o formă stranie, o vâlmășeală de pumnale, ce străbat albastrul cerului cu vârfurile lor ascuțite și al căror mâner pare a fi înțepenit în pădurea virgină de pe poalele muntelui, unde în desișul nestrăbătut își are culcușul tigru coreanic.

Scânteeților vii ale rocei schistoase, în soarele dimineții mai ales, își datorește Congo-San numele falnic, Muntele de diamant. Apariția de pe vârfurile piscurilor produce cercetătorului impresie atât de orbitoare, încât localnicii previn pe străini, să nu privească cu ochiul liber fulgerătoarele obeliscuri de basalt, căci ar putea să-și primejduiască vederea.

Farmecul particular al Congo-Sanului sânt

încheia asemenea contract între statul nostru și Vatican, a cuprins de îngrijorare numeroasele membre ale societății.

Dl ministru al instrucțiunii, *Petrovici*, spune că statul privește cu simpatie inițiativele private în materie școlară și le încurajează, în marginile posibilităților bugetare, aduce apoi laude activității desfășurate de Societate, cu deosebire în provinciile alipite.

Se citesc și se aprobă diferite rapoarte.

A doua zi, *Duminecă*, după serviciul divin, ținut în biserica grecească, s'a vizitat Școala de țesătorie a Societății ortodoxe, pentru educația fetelor de săteni. A. S. Regală principesa Elena, s'a arătat foarte mulțumită, de lucrările ce se execută în atelierul de țesătorie al școlii dela Chișinău.

În ședința de după amiază s'au pus la ordine zilei rapoartele președintelor dela filialele societății. Dna Cantacuzino mulțumește oratorilor pentru expunerile făcute, care dovedesc munca depusă în interesul ortodoxiei și al neamului.

Congresul este salutat din partea reprezentanților mai multor eparhii, între care este și arhiepiscopia noastră de Alba Iulia și Sibiu, dorind Societății deplină izbândă în opera ce urmărește.

În aceeași ședință a vorbit dl prof. *Ispir*, despre sectele din România: baptistă, anabaptistă, adventistă, nazariană, apoi despre răscolnici, lipoveni etc. care duc de obicei la mari monstruozități spirituale. Trebuie luate măsuri potrivite contra sectanților primejdioși termină oratorul.

Ziua de 3/15 Mai, aniversarea a 79-a a vestitei adunări naționale, conduse de *Andrei Șaguna*, s'a sărbătorit și acum cu însuflețirea cea mai sinceră a sufletelor desrobite.

S'au adunat, la serbările dela Blaj, tinerime școlară din toate părțile țării, bătrâni și bărbați și juni, persoane oficiale din București, și alt mult public din împrejurime și depărtare.

Ziua aceasta n'a fost nicidecum o sărbătoare «a mitropoliei unite», cum i-ar plăcea să o prezinte mai ales *Unirea* blăjană; ci a fost o manifestație cu mult mai apropiată de sufletul românesc, decât de cel latinesc al catolicismului; — va să zică: o sărbătoare fidelă icoană a zilei mari dela 1848, care a mai slăbit lanțul unguresc oțelit de biserica latină.

Hristos în Universitate. Când materialismul începe să destrame și viața sufletească a tinerimii universitare, este la timp venită chemarea ce ni se adresează de-a lua pilda marilor popoare, a englezilor și americanilor, și a readuce idealismul în Universitate.

Însă cele 42 mănăstiri buddhiste, care atârnă pe înălțimea obeliscurilor strălucitoare, și privesc jos marea dela înălțime de 1500 metri. E vorba de o comunitate de mănăstiri, asemenea celor de pe muntele Athos. Și aici trăiesc călugării pe piscurile inaccesibile ale așa numiților «Meteorii», asemănătoare fortărețelor inexpugnabile, ale mănăstirilor călugărilor ortodocși.

«Meteorii» din Athos li poți urca numai pe scări de frânghii, ear pentru a ajunge la mănăstirile buddhiste de pe Congo-San, trebuie să te acăți de stâncile de basalt cu mâinile și cu picioarele, ear în locurile grele, de lanțuri și de butuci întăriți în stâncă. Deasupra apoi ești bogat răsplătit de osteneți. Călugării te primesc cu multă dragoste și bunătate. Toate mănăstirile, sau mai bine zis, sihăstriile, sânt întocmite mai mult sau mai puțin pentru primirea străinilor cu dorința contemplațiunii în liniște. În acest scop servesc camere bine rânduite, împodobite cu arbuști uriași și cu flori de munte bine mirositoare.

Călugării urmează viață strict religioasă, dâșii nu fac altceva peste zi, decât mulțumesc lui Buddha, că le-a hărăzit minunea stâncilor

«Cu orice preț, Hristos trebuie readus în sufletele tinerimii universitare!» — ne spune chemarea, făcută zilele acestea, de înțeleghătorul scriitor, *Al. L. Moldovanu*.

Dar, cum se pătrundă Hristos în Universitate? Așa că cei mai buni păstori sufletești, glăsuind dela catedrele universitare, vor începe *reîncreștinarea* tinerimii noastre. Numai ideea lismul și învățătura Mântuitorului ne vor mai putea descătușa din înăbușitoarea îmbrățișare materialistă în care ne găsim astăzi. Fără această reîncreștinare nu se poate face nimic temeinic. Studentii — sfârșește chemarea — aduceți pe Hristos între voi... Numai așa veți dovedi, că prețuți și iubiți viața spre obșteșe folos...

Eată adevărul.

Din Orăștie

— Știri culturale —

Conferență. Dl profesor *M. Paleologu*, conferențiar al «Universității Libere» din București, a vorbit, *Duminecă* în 8 l. c., despre «Răsboiul Independenței», fiind viu aplaudat de numerosul public. Corul liceului «A. Vlaicu» a cântat câteva bucăți, s'au recitat versuri, de elevii liceului, ear la încheierea programului dl *A. Demian*, directorul liceului, a mulțumit în termeni calduroși conferențiarului, în care recunoaște pe reprezentantul «societății culturale» a României.

Concert. Aceeași zi, seara, liceul «A. Vlaicu» a organizat un reușit concert, condus de dl prof. de muzică *N. Prația*, în favorul bisericii ort.-rom. Concertul a constat din cântări religioase, populare și din poemul «Avram Iancu», aranjat cu orchestră, de dl *Prația*. — A fost mare cântecul acesta, prin care sunetul tulnicului, te transpunea în acele timpuri, între munții și eroul lor Iancu.

Au avut părți de solo dna căpitan *Lienerth*, recunoscută mlastră a cântecelor populare, și dl *Cocora*, cu voce plăcută de tenor. Dl prof. *Rodean* a vorbit de caracterul și spiritul lui Iancu.

La concert, considerând scopul lui, s'ar fi așteptat să participe mai multă intelectualitate a orașului nostru, în mare majoritate compus din români.

Minoritarii, ungurii și sașii, își sprijinesc cu mai multă însuflețire manifestațiile culturale... Noi, românii din Orăștie, ar trebui să dăm exemplu de creștere națională, numeroasei tinerimi școlare din loc, ai căror profesori se silesc conștient să deștepte în ei sentimente, care fac cinste ori cărui român.

Munca profesorilor este rodnică. Liceul are elemente valoroase între elevi: Cântăreți, muzicali, și râvnitori de propășire intelectuală și morală, în urma zelului profesorilor, între cari unii, preoți sau absolvenți ai cursurilor teologice, fac apostolie în rând cu preoțimea locală activă și prin predici, spuse în sfânta biserică ort.-rom.

Dr. Eugeniu Munteanu.

de basalt, care strălucește în soare. Aceasta li-i activitatea zilnică. Abia ai adormit însă și ești trezit de sgomotul ritmic, care-ți amintește muzica de castaniete. Ieșind la aer, dai cu ochii de primitorii de oaspeți, călugării, galben îmbrăcați, ținând în mâni instrumente muzicale neobișnuite de lemn, așteptând momentul spre a fi părtași marelui concert al Congo-Sanului, care se petrece din timpuri uitate între ora 2 și 2½ dimineața. Sunetele care ne-au speriat din somn, vin dela obeliscurile învecinate din alte mănăstiri, situate la distanța de 500 până la 1000 m. în linie aeriană de conul nostru. Călugării, abia la a treizecea repetiție a sunetelor stacate își pun în activitate tobele de lemn. Mănăstirea metropolă, *Biro-Ho*, a început singură melodia. Rând pe rând o reia o mănăstire după alta, până se unesc toate cele 42 de mănăstiri într'un cor, a cărui cântare crește în putere și volum. Atâta nu-i d'ajuns: și copacii pădurii iau parte la concert. Sânt izbiți cu ciomege din partea călugărilor, ear răsunetul adânc, care se produce în acest chip, constituie basul acestei extraordinare muzici instrumentale.

Viață culturală în provincie

În Ziua de 30 April a. c. un grup de vre-o 25 studenți ai Academiei teologice «Andreiane» din Sibiu, sub conducerea profesorului *Dr. Grigorie Cristescu*, au descins, grație binevoitorului și jertfelnicului concurs al părintelui *I. Dragolea*, al pâr.-catehet *R. Albu* și îndeosebi al dlui avocat *Dr. I. Holom*, în *Dumbrăveni*. Au venit ca prin cântările lor înălțătoare și cu măiestrie executate să contribuie și ei la augmentarea fondului zidirii unei noi biserici ortodoxe în acest oraș, în care credincioșii s'au adună după cuviință laudă și preamărire lui Dumnezeu. Felul în care s'au achitat de această nobilă și voluntară însărcinare, aduce multă cinste școlii care-i crește și bisericii ai cărei fii sânt.

Dintre cântările executate cu precizie, siguranță și căldură sub conducerea destoinică a studentului *Ioan Brânzea*, remarcă triumfalul «Hristos a înviat» de *Gh. Dima*, cu care s'a început concertul, celebrul «Tatăl nostru» de *C. Porumbescu*, axionul cu accente clasice «De tine se bucură» de *Gh. Dima*, «Iarna» de *C. Porumbescu*, cu solo de tenor, cântat cu o remarcabilă dulceață a vocii de dl *P. Fau*, și «Balada Iancu» de *V. Vasilescu*.

În cadrul programului concertului dl prof. *Dr. Grigorie Cristescu*, a ținut, cu multă vervă oratorică, cu mare putere de sugestie și cu o bogată argumentare, izvorâtă dintr'o largă informație, conferința sa «Despre rolul bisericii în zilele noastre», — conferință ascultată cu o încordată atențiune din partea publicului ales din sală.

Duminecă dimineața au cântat în actuala și modesta biserică, spre mare mângăiere a credincioșilor, și liturgia mult regretatului măiestru *Gh. Dima*.
Un participant.

De-ale minoritarilor

Cum se prezintă chestiunea minoritarilor în județul Sibiu?

Prefectul județului, Dl *Dr. N. Comșa*, ca răspuns la această întrebare, a făcut unui raportor din capitală următoarele declarații despre minoritari:

«Nu am făcut niciodată vre-o deosebire, între ei și cetățenii români de origine în ceea ce privește administrația.

Probă evidentă este că ei ocupă și funcțiuni publice, limba lor e respectată, însă în scris nu se aprobă decât cea românească.

Constat cu regret și trebuie să vă spun, că publicistica minoritară și conducătorii sași întrețin, nemotivat, o agitație condamnată față de statul român și de organele sale.

Aceasta, datorită faptului că minoritarii au fost deprinși cu privilegiul, sub dominațiunea maghiară, ear astăzi ei nu se împacă ușor cu noua situație, deși sânt tratați egal cu celelalte elemente care constituie statul.

Cea mai mare nemulțumire ce domnește în sânul poporului săsesc, este măsura luată de către capii lor bisericești cari au pus un impozit greu de suportat, numit «impozitul cultural». La o populație de circa 200,000 suflete sași se încasează 120 milioane lei.

Rezultatul este că, plătindu-se impozitul cultural cu 200 la sută mai mult ca statului și încasându-li-se tot prin organele oficiale, întreaga nemulțumire a poporului săsesc se revărsă asupra statului român. Pe lângă aceste greutăți, ei întrețin mai multe școli decât sânt necesare. Controlul statului asupra lor, este cât se poate de moderat, lăsându-li-se largi posibilități de dezvoltare».

La Librăria Arhiepiscopale din Sibiu se află de vânzare

Fr. W. Foerster:

Hristos și viața omenească

în românește de *Nicolae Colan*

Partea I

Prețul: Lei 65.—, plus spese poștale Lei 12.—

Partea II

Prețul: Lei 65.—, plus spese de poștă Lei 12.—

Pentru Sfânta Mănăstire Brâncoveanu

— Dela prim-procurorul I. N. Lungulescu din Sf. Gheorghe. — Continuarea ofrandelor din parohiile protopopiatelor. — Alte contribuiri. — Nou ctitor. —

Credincios fiu al bisericii și neobosit slujitor al ortodoxiei, dl **I. N. Lungulescu**, prim-procuror în Sf. Gheorghe, a trimis pentru refacerea sfântului locaș, suma de zece mii de lei, ca rezultat al listei în fruntea căreia însuși s'a înscris [cu suma de cinci mii de lei. Inregistrăm cu multă plăcere fapta creștinească și atât de grăitoare a dlui Lungulescu, publicând în același timp și frumoasa adresă trimisă cu acest prilej inițiatorului operei dela Sâmbăta de sus.

Dl Lungulescu scrie următoarele:

Cu bucuria negrăită a faptei realizate, dar cu sufletul cuprins de amărăciune pentru neputința lucrurilor mai mari decât acesta, respectuos Vă înaintez suma de 10,000. — rezultat al listei de subscripție Nr. 2 și a carnetului de cărămizi Nr. 333, cu care ați binevoit a mă învrednici spre adunare de ofrande pentru refacerea sfintei Mănăstiri Brâncoveanu dela Sâmbăta de sus, — Făgăraș.

Este evident, înalt Prea Sfințite, că societatea noastră de azi este, în parte, bântuită de vițuri fundamentale. Este evident că un relativ haos moral domină viața individuală în specie, ca și cea socială în genere. Și este eărăși tot așa de evident că situația aceasta nu numai că împuținează energiile creatoare și virtuțile lucrative ale neamului, dar îl și precipită, cu rapiditate crescândă și fatală, spre declinuri, — inevitabile poate, — și în energia sa fizică și în vigoarea sa morală, — elemente ce singure îi constituie pârghia de susținere, de progres și de perfecționare.

Și dacă este așa, orice reprezentant fidel al neamului acestuia trebuie să caute cauza marelui de care el suferă, și să găsească, urmându-l cu încăpăținare, remediul înlăturării ei.

Cauza? Dar cine n'o vede?

Ci gonit-am spiritul cel bun din ființa noastră, înlăturat-am pe Dumnezeu din sufletele noastre, alungat-am credința cea adevărată din inimile noastre, înmormântat-am religia cea vie, — a mântuirii prin Biserică, — din viața noastră.

Remediul? Dar ce minte puțin înțeleghătoare nu-l prinde, nu-l simte, nu-l vede, nu-l cunoaște?

Revină în sufletele sceptice, reîntoarce-se în inimile păgâne ale veacului nostru, raza salvatoare a credinței de altădată, — și mântuirea o sigură.

Căci religia nu e doar un simplu mijloc, — cum ar zice cei «săraci cu duhul» și seci cu inima — bieți omnipotenți ai zilei prin mizerabila tărie a banului ce n'are calitate decât prin cantitatea aritmetică a pungii pline de arginți, — religia nu e deci un simplu mijloc de a tine în frâu pe cei naivi și prosti, — ci e operă de înălțare, operă de înobilare, operă de înfrumusețare, operă de perfecționare morală a unei vieți pline de scăderile trupului și copleșită de impuritățile lutului din care necesar cu toții croiți sântem.

Religia e puntea de trecere dela cele de jos către cele de sus, e descătușarea de lanțurile greoaie ale cărnei spre avântare în nemărginire, e idealizarea progresivă și voită a realității prin ochii sufletului ce țintesc Perfecțiunea, e sustragerea dela nimicniciile pământului spre urcare în seninătatea binecuvântată a cerului, religia e moralizare, e purificare, e spiritualizare, e viața însăși în supremul ei sbor către dumnezeiască desăvârșire a Celui ce scăderi nu are.

De aci valoarea ei cea mare, de aci importanța așezămintelor mănăstirești «pe altarul cărora a ars neconținut focul credinței mântuitoare», cum așa de frumos sună apelul I. P. S. Voastre, de aci elanul plin de evlavie adâncă al dreptcredincioșilor spre realizarea măritului act ce-l întreprindeți, și tot de aci admirația tuturor cu care pentru deapururi V'ați împodobit numele...

Ci eu, unil serv al ortodoxei credințe, prin tragedia Crucii pecetluită cu veșnicia bi-

ruinții, eu mă închin cu smerenie în fața aceleia ce, prin gloria faptelor de sfântă cucernicie și românească tradiție, își consacră viața doar forțelor acelora permanente, superioare și indestructibile, ale spiritului, care, pătruns de credința nealterată în Cel ce «prin moarte a biruit moartea», — totdeauna vivifică, totdeauna luminează și totdeauna înalță...

Sf. Gheorghe, 3 Mai 1927.

Al I. P. S. V. smerit fiu duhovnicesc
I. N. Lungulescu,
prim-procuror — Sf. Gheorghe.

Din comuna Cața, prot. Rupeni, bunul și cucernicul român și creștin, **George Maria Mircea**, Nr. 114, a dăruit zece mii de lei și astfel s'a înscris între ctitorii sfântului locaș. Numele celorlați evlavioși credincioși, din aceeași comună, se arată mai jos.

Pe lista Nr. 2 s'au înscris:

Din Sf. Gheorghe:

I. N. Lungulescu , prim-procuror	5000
Dr. R. Oltean , avocat	1000
Dr. N. Crăciun , avocat	300
Gh. Fedeles , judecător	250
I. Fenechiu , avocat	200
Al. Ștefănescu , prim-președinte	100
V. Gabriel , judecător supleant	100
D. Georgescu , funcționar	100
Vintilă Ion , medic	100
Dr. Keresteș Ștef. , avocat	100
M. Gafencu , judecător	100
Dr. V. Roman , avocat	100
Dr. Rauca Răuceanu , avocat	100
I. Rauca Răuceanu , avocat	100
D. Procopiu , judecător	100
I. Tătulea , avocat	50

Din Sibiu:

Fl. Vasiliu , judecător	200
Prin vânzarea carnetului Nr. 333 de cărămizi	2000

Contribuirile parohiilor din protopopiatul **Băița** 2592

Contribuirile parohiilor din protop. **Branului**, din cari remarcăm: Zărnești cu 5000 lei, 13 biserici brăne 3000 lei, Râșnov cu 2000 lei, Moeciul de jos, Poarta, Vlădeni și Vulcan, cu câte 1000 lei, în total 20,300

Pe lista de subscriere purtată în **Cața**, prot. Rupeni, de **Păr. P. Pinte**, paroh și **C. Ursu**, epitrop au contribuit:

George Maria Mircea (114)	10,000
Ion Asinefta Lungu (111)	1000
George Elisaveta Lungu (111)	1000
Ignatie Maria Păloșan (177)	400
Todor Maria Păloșan (191)	400
Cornel Ursu , epitrop (117)	200
George Căbaș (106)	200
Nicolae Todor (143)	200
George Lungu (183)	200
George Căbaș (185)	200
Ioan Lungu (188)	200
Todor Păloșan (201)	200
Elisaveta G. Mircea (104)	200

Nicolae David jun.	200
Ioan Flințiu	100
Nicolae Sasu (109)	100
Patr. Pinte , par. (în afară de 1000)	100
George Vasi , epitrop (197)	100
Făgărășanu Dumitru (94)	100
Zaharie Lungu (163)	100
Nicolae Cornea (110)	100
Maria Lungu (110)	100
Ana Todor (115)	100
Nicolae Micul (119)	100
Ioan Micul (119)	100
Atanase Comșa (120)	100
George Gavrilă (121)	100
George Todor (124)	100
Mihai Ana Boeriu (127)	100
Maria Bucur (84)	100
Ana Căbaș (158)	100
Ghiron Lungu (159)	100
Bucura Comșa (163)	100
Constantin Păloșan (177)	100
Ioan Cornea (178)	100
Ana Păloșan (180)	100
Ioan Comșa (181)	100
Nicolae Păloșan (139)	100
Traian Păloșan (182)	100
Ioan Todor (184)	100
Victoria Mircea (186)	100
Maria Comșa (168)	100
Victoria Cornea (108)	100
Maria Păloșan (199)	100
Nica Todor (236)	100
Ioan Căbaș (128)	100
George Bucur (130)	100
Sabina Todor (148)	100
Maria Vasi (244)	100
Nicolae și Maria Flințiu (220)	100
George și Asinefta Căbaș (115)	100
Nicolae Săbău (193)	100
Dela alții sume sub o sută	494

Total Lei: 51,786

Suma de mai înainte Lei: 1.763,244

Total general Lei: 1.815,030

Concurs

În sensul ordinului Onor. Comitet central al Asociațiunii Nr. 1062 din 17 Maiu 1927, se publică concurs pentru ocuparea unui post de guvernantă în internatul de fete al Asociațiunii din Sibiu cu ziua de 15 Sept. 1927. Retribuția împreună cu acest post este: 2000 Lei lunar și întreaga proviziune în internat. Serviciul guvernantei, cu drepturile și datorințele sale, este normat prin Regulamentul internatului, asupra căruia se pot lua informațiuni la direcțiunea internatului, în fiecare zi între orele 11—12 a. m.

Cererile de concurs sunt a-se înainta direcțiunii internatului Asociațiunii (Str. Șaguna Nr. 8) până în 20 Iunie 1927, însoțite de: Act de naștere și de botez. Certificat școlar despre studiile urmate: Act de conduită și alte eventuale acte recomandatoare. Se va ține seama și de cunoștința de limbi: franceză ori germană.

Sibiu, 18 Mai 1927.

Direcțiunea internatului.

INFORMAȚIUNI

Sfințire de cruce. Luni în 23 Mai a. c. la ora 11 a. m. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* va sfinți crucea ridicată la mormântul răposatului Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Mețianu, în cimiterul bisericii din Sibiu suburbiul Iosefin.

Conferență protopopească. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a convocat pe părinții protopresbiteri și administratori protopresbiterali de pe teritoriul Arhiepiscopiei de Alba-Iulia și Sibiu pe ziua de 26 Mai și următoarele la o conferență în centrul Mitropoliei, în scopul îndrumării și promovării bunului mers al vieții religioase și administrative.

Al treilea congres al filologilor români se ține, anul acesta, la Cernăuți, în 20—22 Mai. Comisiunile congresului sânt patru: una organizatoare, a doua pentru stabilirea terminologiei gramaticale, a treia a studiilor clasice, a patra pentru stabilirea ortografiei. Din comisiuni fac parte dñii: O. Densușanu, S. Pușcariu, G. Bogdan-Duică ș. a.]

Moartea unui episcop. La Oradea a murit și a fost înmormântat episcopul Emerik Bjellk, locțiitorul titularului episcopiei romano-catolice din Oradea, dela moartea episcopului Széchenyi. La înmormântare au participat capii autorităților civile și militare.

Încreștinare. Mai mulți mohamedani din capitala țării noastre rugaseră pe parohul Micșunescu, dela biserica Târca Vitan de acolo, să le citească din cărțile sfinte ale bisericii ortodoxe și să le facă cunoscută credința dreptmăritoare. După un an de învățătură, mohamedanii s'au hotărât să se încreștineze, și au primit zilele acestea botezul în sf. noastră biserică ortodoxă. Botezul s'a făcut în mod sărbătoresc, în fața autorităților și a unui mare număr de credincioși. I. P. S. Sa patriarhul Miron, după ce i-a miruit în biserică, li a ținut o frumoasă cuvântare.

Taxe de timbru pe chitanțe. Legea timbrului, intrată în vigoare la 1 Mai 1927, hotărăște următoarele taxe de timbru pe chitanțe: Dela 100—10.000 lei timbru de lei 2. — Dela 10.000—50.000 lei, timbru de lei 5. — Dela 50.000—100.000 lei timbru de lei 10. — Dela 100.000 în sus, timbru de lei 10 plus pentru fiecare sută de mii câte 1 leu. — Timbrul de asistență încetează la toate actele.

Act de mulțămire. Cucernica credincioasă, Maria Mohan din București, a dăruit pe seama bisericii noastre ortodoxe române din Boz, protop. Miercurea, un prașor frumos de stofă de mătasă, în preț de 2900 lei. I se exprimă, și pe calea aceasta, adâncă mulțămire pentru fapta nobile și vrednică de imitat. Pr. Ion Stăngu.

În plâns și bocete... Zilele acestea, gara din Chișinău Basarabiei — povestește confratele R. N. de acolo — a fost inundată de lacrimi. Bocete răsunau în toate părțile, de gândeai că s'a făcut moarte de om, nu alta. Ce se întâmplase? Un grup de tineri, jidovi de naționalitate, trebuiau să plece pentru a-și face datoria de ostași ai țării... De aici lacrimile recruților, ale căror bocete, întărite de ale neamurilor venite la gară, răsunau ca altădată, când se plângea, pe râul Vavilonului, Sionul pierdut...

În sbor peste Oceanul atlantic, din Paris la New-York, au încercat să treacă, zilele acestea, aviatorii francezi Nungesser și Coli, pentru a fi cei dintâi aviatori cari au cutreerat asemenea distanță, și pentru a dobândi premiul american de 25 mii de dolari. Furtuna pe mare i-a oprit înșă, ear știrile mai nouă spun că s'a pierdut urma îndrăzneților călători și că nu-i speranță să fie găsiți în viață.

Propagandă culturală. Radiofonia care a luat în ultimul timp mare avânt în Polonia, a fost recunoscută ca mijloc excelent de propagandă culturală atât în țară, cât și în străinătate. În urma dispozițiilor secțiunii de propagandă, se vor alcătui programe speciale de concerte și conferințe poloneze, care vor fi transmise în special în statele baltice și România. Cu Filanda s'a încheiat o convenție în privința programelor

radiofonice. Materialul ce se va trimite în această țară va cuprinde conferințe din viața politică, economică, culturală și artistică, traduceri din literatura poloneză precum și concerte. Vor fi organizate transmisiuni în limbi străine, în special știri din viața literară și artistică accesibile cercurilor de auditori.

Același totdeauna. La Sătmare veniă, de sărbători, câțiva unguri dela Budapesta, un locotenent, Somogyi, cu mai mulți studenți. Ca oaspeți bine crescuți, simpatici noștri vecini dela apus au început să-și bată joc de «valahi», în special dl Somogyi și a ținut de patriotică datorie să ne înjure și armata, — dar... a fost pus la locul lui. — Dacă noi «valahi», urgisiți, am vrea să mai uităm starea de jale în care am tânjit sub unguri, vitejii noștri vecini ne silesc mereu să nu-i dăm uitării.

De urmat. În Crucea roșie americană sânt înscrși 3 milioane de membri maturi, și 6 milioane de copii. Societatea are 43 mii de infirmiere. Este cea mai vastă organizație cunoscută.

Pentru sinistrați. Comitetul central pentru ajutorarea sinistraților a organizat: *Loteria sinistraților*; cu 3.719 câștiguri și 2 premii, în valoare totală de Lei 10.200.000. În cazul cel mai norocos se pot câștiga: 5.000.000 Lei sau 3.500.000 Lei sau 2.000.000 Lei. — *Costul a 1/2 doz este de 25 Lei.* Lozurile se găsesc de vânzare la bănci, casse de schimb, comitetul județean de ajutorarea sinistraților, (prefecturi) și subcomitetele de ajutorarea sinistraților (primării). Tragerea se va efectua în 11 Septembrie 1927, la București.

Știri scurte. Japonia are 65 milioane de locuitori, între cari 48 milioane sânt budiști, 17 milioane șintoriști. Numărul creștinilor japonezi este abea de 21 mii; — totuși, între studențimea școalelor secundare și superioare s'au declarat creștini 40 la sută.

— Scrie o gazetă vieneză: ungurii dela Budapesta, — încurajați de faptul că Windischgraetz și compania se află acum la *bai*, pentru restaurarea puterilor scăzute prin arest, — au început să falsifice earăș franci. Gazetele budapestane, la poruncă de sus, tac.

ȘTIRI LOCALE

Teatru. Artistul și directorul Teatrului mic din capitală, dl *Mișu Fotino*, mult apreciat de publicul ardelean, a dat cu o bună companie dramatică, două reprezentații, Marți și Miercuri, în teatrul orașului din Sibiu. S'au jucat două piese vesele, «moderne» cum s'ar zice, dar nu lipsite de învățături și de observații piscătoare la adresa moravurilor excentrice ale vieții sociale de astăzi.

Lumea sibiană, multă la a doua reprezentație, s'a amuzat; cei înțeleghători se vor fi ales și cu ceva profit moralicesc... Persoanele pieselor s'au bucurat de o caracterizare inteligentă, fără obișnuite exagerări. Pe lângă dl Fotino, cald și comunicativ, în deosebi dna Capustin a obținut mare succes; artiștii Teatrului mic au fost resplățiți cu mari aplauze în scenă deschisă.

În primele zile din lunie sosește echipa Teatrului național din Cluj, cu societarii de cl. I, artiștii Neamtzu Ottonel și Vasilescu, și va juca, în două seri, piesele: *Amicii falși* și *Un erou*. Frunțași scenei clujene au câștigat pretutindeni, în turneul lor, simpatiile publicului românesc. Sibiuul nu va face excepție.

Maial. Reuniunea culturală națională a meseriașilor români din Sibiu, Societatea națională a meseriașilor, industriașilor și comercianților români patroni din Sibiu, Asociațiunea comercianților și industriașilor români din Sibiu, și Reuniunea femeilor române de meseriași din Sibiu, își serbează Maialul Duminecă în 22 Mai a. c. În caz de timp nefavorabil în 29 Mai a. c. Plecarea: dela sediul Reuniunii meseriașilor români din strada Bruckenthal Nr. 17.

Comitetele.

CĂRȚI ȘI REVISTE

«Școala Bănățeană», organul «Asociației învățătorilor bănățeni», apare de două ori pe lună. Redactor Pavel Jumanca. Cuprinsul Nr. 10 din 15 Mai 1927: Sever R. Boșcaiu: Pagini din viața dascălilor confesionali. Nicolae Boșcaiu: Cuvinte către învățători. Pavel Jumanca: Legea de armonizare a salariilor și corpul didactic primar. Informațiuni. — Redacția și administrația: Caransebeș. Abonamentul 200 lei pe an.

Nr. 677/927

(64) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Belini, protopopiatul Sf. Gheorghe, se publică concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Dotația dela stat conform coalei B.
2. Casă parohială cu supraedificate, în stare bună.
3. Sesiie parohială de 32 jugăre, arător și fânațe, teren de cl. I pe malul Oltului, primită prin reforma agrară.
4. Lemne de foc 5 (cinci) stânjini din pădurea compozesoratului, având a se îngriji preotul de tăiatul lor.

5. Una ferdelă (20 litri) grâu dela 60 familii una ferdelă porumb dela 40 familii, iar dela restul familiilor prestație în lucru sau rescumpărare în bani, prețul pe piață al unei ferdele porumb.

6. Stola stabilită în ședința din 12 Martie 1927 a consiliului parohial.

7. Parohia e departe de gara Apața, pe linia ferată București—Cluj, cam de 4 km.; are legătură zilnică cu Brașovul prin auto-taximetre.

Concurenții, îndreptățiți la acest post, își vor înainta cererile de concurs oficiului protopopesc, fiind provăzute cu documentele prescise și în termenul indicat, având a se prezenta în termen legal în vre-o Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a celebra și cuvânta.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial din Belini.

Sf. Gheorghe, 22 Martie 1927.

Aurel Nistor
protopop.

Ad. Nr. 45/1927.

(66) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Rîșca, protopopiatul Zarandului, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele sânt:

1. Întregirea dela stat.
2. Venitele fasonate în coala B.
3. Stolele obișnuite în comună.
4. Folosirea ecleeiei parohiale circa 4 jug. Ceice doresc a ocupa acest post să-și înainteze cererile de concurs la oficiul protopopesc al Zarandului, în Brad, în termenul deschis. Concurenții cu învoirea protopopului se pot prezenta în parohie pentru a cânta, a oficia și cuvânta.

Din ședința consiliului parohial ortodox român din Rîșca ținută la 21 Martie 1927.

Nicolae Florea
preșd. cons. par.
Nr. 295—927 pprb.

Nicolae Leucian
not. cons. par.

Văzut:

Brad, la 11 Maiu 1927.

Alexandru Fugăță
adm. protop.

Nr. 88/1927 prot.

(57) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de cl. III Șaes, din protopopiatul Sighișoara se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 de zile dela cea dintâi apariție în «Telegraful Român».

Retribuțiile împreunate cu acest post sânt pe lângă salariul dela stat:

1. Locuință în natură cu toate supraedificatele necesare.
2. Grădină și o vie neplantată de 150 st. □.
3. Sesiune parohială 15 jug. 1305 st. □.
4. Dela fiecare cap de familie o felderă cucuruz (20 litri) sfârmat, iar dela văduvi 1/2 felderă.

5. Dela comuna politică 8 stânjini de lemne aduși în curtea parohială; când nu se vor mai da dela comuna politică, se vor da din pădurea bisericii ortodoxe.

Reflectanții îndreptățiți la acest post își vor trimite în termen petițiile provăzute cu documentele prescise de normele în vigoare și se vor prezenta și în parohie spre a servi în biserică și a fi cunoscuți de popor.

Sighișoara, la 20 Aprilie 1927.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial din Șaes.

Emilian Stoica
protopop.

